

Brüssel, 27.11.2013
SWD(2013) 479 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

**Ettepanek võtta vastu meetmed,
millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida
kriminaalmenetluse korral isiklikult kohtulikult arutelul**

{ COM(2013) 821 final }
{ SWD(2013) 478 final }
{ SWD(2013) 500 final }

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT

MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek võtta vastu meetmed,

**millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida
kriminaalmenetluse korral isiklikult kohtulikult arutelul**

1. PROBLEEMI MÄÄRATLUS

Üldised probleemid

1. Kuna süütuse presumptsiooni põhimõte ei ole ELis piisavalt kaitstud, ei ole kahtlustatavate ja süüdistatavate põhiõigused küllaldaselt kaitstud. Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „ELi põhiõiguste harta”) artiklis 48 ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 2 sätestatud ühiste miinimumnõuete olemasolust tundub jäävat väheks, et seda õigust ka tegelikult kaitsta. Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast nähtub, et seda põhimõtet on rikutud pidevalt ja korduvalt. Süütuse presumptsioon on üldine põhimõte, mis täiendab teisi menetlusõigusi, sealhulgas neid, mida on liidu õiguses juba käsitletud. Üldeesmärk on tagada õigus õiglasele kohtulikule arutamisele. Kuid sellist õiglast kohtulikku arutamist, kus ei austata süütuse presumptsiooni, ei ole olemas.
2. Põhiõiguste puudulik kaitse põhjustab liikmesriikide ebapiisava vastastikuse usalduse teineteise vastavate kohtusüsteemide kvaliteedi vastu. See takistab kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise ja õigusalse koostöö tõrgeteta toimimist.

Konkreetsed probleemid

1. Ebapiisav kaitse **õiguskaitse- ja õigusasutuste avalike seisukohavõttude eest süü osas** enne süüdimõistmist. Ametiasutused viitavad teinekord avaldustes või ametlikes otsustes kahtlustatavatele või süüdistatavatele kui kuriteo toimepanekus süüdi olevale isikule enne kohtu lõplikku otsust.
2. Ebapiisavalt on kaitstud põhimõte, mille kohaselt **lasub tõendamiskoormis süüdistuse esitajal ja kõrvaldamata kahtlus kahtlustatava või süüdistatava süüdiolukus tõlgendada tema kasuks**; eelkõige on kaitse puudulik **juhtumite puhul, kus tõendamiskoormis on kantud üle kaitsele**.
3. Ebapiisavalt on kaitstud **õigus mitte anda iseenda vastu tunnistusi, sealhulgas õigus mitte teha koostööd ja õigus vaikida**. Mõne liikmesriigi õigussüsteem võimaldab tekkida olukorral, et kui kahtlustatav või süüdistatav isik kasutab õigust mitte anda iseenda vastu tunnistusi ja mitte teha koostööd ning õigust vaikida, võidakse seda tema vastu tõendina ära kasutada; rikkumise korral puuduvad sageli tõhusad ja hoiatavad õiguskaitsevahendid.
4. Ebapiisavalt on kaitstud **õigus viibida isiklikult kohtulikult arutelul**¹ – sellise kohtuotsuse ja mis tahes muu otsuse tegemine, mis võib kaasa tuua vabadusekaotuse,

¹ Välja arvatud teatavad hästi määratletud erandid (**tagaseljaotsused**).

eeldab süüdistatava isiku kohalolekut. Mitte kõigil liikmesriikidel ei ole rikkumise korral asjakohaseid õiguskaitsevahendeid.

Asjaomaste isikute rühm

Asjaomaste isikute rühma võivad potentsiaalselt kuuluda kõik ELi kriminaalmenetluste raames kahtlustatavad ja süüdistatavad isikud. ELis toimetatakse igal aastal umbes 10 miljonit kriminaalmenetlust. Ajavahemikus 1. jaanuar 2007 – 31. detsember 2012 leidis Euroopa Inimõiguste Kohus, et õigust süütuse presumptsioonile oli rikkunud 10 ELi liikmesriiki kokku 26 juhtumis.

Miks on vajalik avalik sekkumine?

Süütuse presumptsiooni teatavate aspektide praegune puudulik kaitse mõjutab õigusasutuste vastastikust usaldust ja sellest tulenevalt Euroopa õigusruumi tõrgeteta toimimist. Euroopa Inimõiguste Kohtu põhimõtted ja mehhanismid ei ole toonud tegelikkuses kaasa piisavat kaitset, nagu on näidanud Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika. Olemasolevale õigusraamistikule tuginevad täiendavad muudatused on lähitulevikus ebatõenäolised.

Kui EL võtab seadusandlikke meetmeid, on vastavalt aluslepingule kättesaadav täielik ELi õiguskaitsemehhanismide arsenal tagamaks, et liikmesriigid järgiksid ELi õigusaktides sätestatud õigust süütuse presumptsiooni kohaldamisele. Mõne liikmesriigi õigusaktides tuleb teha teatavad muudatused, võttes siiski igati arvesse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet.

2. SUBSIDIAARSUSE ANALÜÜS

Õigusasutuste vastastikuse usalduse suurendamine. Just selle tähtsuse tõttu Euroopa kriminaalõiguse ala sujuva toimimise seisukohast kutsus Euroopa Ülemkogu komisjoni Stockholmi programmis² käsitlema süütuse presumptsiooni küsimust.

Isikute liikumine. Isikud, kes on kaasatud kriminaalmenetlusesse väljapool oma kodumaad, peaksid olema kindlad, et nad on kaitstud Euroopa üldise õigusega süütuse presumptsioonile. ELi põhiõiguste hartas on selline õigus kirjas, kuid hartale saab tugineda vaid konkreetse juhtumi puhul, kui see on seotud ELi õiguse kohaldamisega liikmesriigis.

Euroopa Inimõiguste Kohtu piirid. Euroopa Inimõiguste Kohus üksi ei suuda tagada asjakohast kaitset. Euroopa Inimõiguste Kohus ei ole mõnda süütuse presumptsiooni tahku viimasel ajal või ulatuslikult käsitlenud (nt täpseid tagajärgi ja õiguskaitsevahendeid rikkumise korral). Euroopa Inimõiguste Kohtu õiguskaitsemenetlus ei ole rahuldav, sest selle raames sekkutakse alles pärast kõikide siseriiklike õiguskaitsevahendite ammendumist. Pealegi on kohtul kuhjunud suur hulk lahendamist vajavaid juhtumeid.

3. ELI ALGATUSE EESMÄRGID

Üldeesmärgid on:

- (1) tagada kriminaalmenetluses peamiste menetlusõiguste kõrgetasemeline kaitse;
- (2) suurendada vastastikust usaldust, parandades sellega õigusala koostööd.

Erieesmärgid on tagada, et:

- (3) kahtlustatavaid või süüdistatavaid peetakse kogu kriminaalmenetluse vältel süütuks seni, kuni nende süü ei ole seaduse kohaselt tõendatud, ning liikmesriikide õigusasutused kohtlevad neid sellistena;

² ELT C 115, 4.5.2010, lk 1.

- (4) asutused, kes teevad õiguslast koostööd ja osalevad mõnes teises liikmesriigis määratud kriminaalkaristuse täideviimises, uurimismeetme rakendamises või tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmises, on kindlad, et asjaomase otsuse tegemisel päritoluliikmesriigis võeti täielikult arvesse süütuse presumptsiooni.

Tegevuseesmärgid on tagada, et:

- (5) õigusasutused ei nimetaks ühtki kahtlustatavat või süüdistatavat isikut süüdi olevaks enne lõpliku kohtuotsuse tegemist;
- (6) kahtlustatava või süüdistatava süü tõendamise koormis lasub süüdistuse esitajal ja kahtlused tõlgendatakse asjaomase isiku kasuks;
- (7) kahtlustatavate või süüdistatavate õigust mitte anda iseenda vastu tunnistusi, sealhulgas õigust mitte teha koostööd ja õigust vaikida, kaitstakse nõuetekohaselt menetluse igas etapis;
- (8) kohtuotsus tehakse kahtlustatava isiku juuresolekul, välja arvatud erijuhtudel (tagaseljaotsused).

4. POLIITIKAVALIKUD

Kaalutud on nelja valikuvõimalust:

- (9) 1. valikuvõimalus – valitseva olukorra säilitamine – ELi tasandil meetmeid ei võeta.
- (10) 2. valikuvõimalus – mitteseadusandlik võimalus: koostada suunised ja pakkuda koolitust heade tavade kohta, jagada võimalikke parimaid tavasid käsitlevat teavet ja parandada järelevalvet.
- (11) 3. valikuvõimalus – kaks seadusandlikku võimalust:
- (a) valikuvõimalus 3a – **direktiiv**, milles kehtestatakse iga konkreetse probleemi kohta Euroopa Inimõiguste Kohtu õigustikku kinnitavad miinimumeeskirjad ja asjakohased tõhusad õiguskaitsevahendid rikkumise tarvis.
- (b) valikuvõimalus 3b – sarnaselt valikuvõimalusega 3a **direktiiv**, ent selles sätestatakse miinimumeeskirjad, millega tagatakse kõrgemal tasemel kaitse kui seda tehakse Euroopa Inimõiguste Kohtu õigustikus (välja arvatud õigusasutuste poolsete süüle osutavate avalike seisukohavõtude keeld, kus Euroopa Inimõiguste Kohtu põhimõttest kaugemale ei ole võimalik minna), piirates võimalust teha üldpõhimõtetest erand või isegi selle võimaluse välistades.

5. MÕJUHINNANG

5.1. Tõhusus poliitikaeesmärgi saavutamisel

- (12) 1. valikuvõimalus – kaitse tase jääb samaks, vastastikune usaldus ei suurene.
- (13) 2. valikuvõimalus – ei innusta liikmesriike probleemidega tegelema, kuivõrd õigusakt puudub.
- (14) Valikuvõimalused 3a ja 3b
- (a) Ühiste miinimumnõuete loomisega suurendatakse vastastikust usaldust; vähenevad viivitused õiguslikes koostöös ning kahanevad sellest tulenevate viivituste, katkestatud menetluste, kohtuasjade uuesti läbivaatamiste ja

edasikaebustega seotud kulud; valikuvõimaluse 3b puhul suurendatakse vastastikust usaldust veelgi.

- (b) Erinevalt mitteseadusandlikust valikuvõimalusest ja valikuvõimalusest säilitada hetkeolukord saab seadusandliku valikuvõimaluse täitmist kohtulikult tagada.
- (c) Kahtlustatavad ja süüdistatavad saavad kasu süütuse presumptsiooni käsitlevatest miinimumstandarditest ja asjakohastest õiguskaitsevahenditest; valikuvõimaluse 3b puhul toovad kahtlustatavatele või süüdistatavatele kasu kõrgemad miinimumstandardid.
- (d) Rikkumise korral on olemas liikmesriikide suhtes rakendatav tõhus õiguskaitsemehhanism.
- (e) Vähem esineks väära õigusemõistmist ja see ei paranda mitte üksnes kahtlustatava ja süüdistatava, ohvrite, õigusasutuste, kaitseadvokaatide ja üldsuse üldist arusaama õigusemõistmisest, vaid vähendab ka kulusid, mis tulenevad liikmesriikidele nimetatud õiguse ebapiisavast kaitsmisest (sisemise edasikaebamise kulud).

5.2. Sotsiaalne mõju ja põhiõigused

- (15) 1. valikuvõimalus – edusamme ei tehta.
- (16) 2. valikuvõimalus – kuna ühtki jõustamismeetodit ei ole, toob see tõenäoliselt liikmesriikides kaasa erinevad edusammud.
- (17) Valikuvõimalused 3a ja 3b
 - (a) ELi põhiõiguste harta artikli 48 põhjalikuma selgitamisega suureneb kahtlustatavate või süüdistatavate põhiõiguste kaitse.
 - (b) Järk-järgult muutuvad prokuratuuri ja õigusasutuste tavad, mis on seotud süütuse presumptsiooni õigusega.
 - (c) Valikuvõimaluste 3a ja 3b kõikide aspektidega arvestamine võib tuua kaasa proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise .
 - (d) Oht kodifitseerida siduva ELi õigusaktiga Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika, mis pidevalt areneb. Kui kohtupraktika liigub tugevama kaitse poole, ei oleks siduv direktiiv, millega kinnistatakse praegune kaitse tase, enam ajakohane.
 - (e) Valikuvõimaluse 3b puhul võib ilmned kahjulik mõju õigusemõistmisele, kuivõrd isikute õigusi tugevdatakse sedavõrd, et see võib lõppkokkuvõttes kahjustada juurdrluse ja süüdistuse esitamise tõhusust.

5.3. Mõju liikmesriikide õigussüsteemidele

- (18) 1. valikuvõimalus – erinevused liikmesriikide süsteemide vahel säilivad, sest süsteemid jätkavad arenemist igas riigis omasoodu.
- (19) 2. valikuvõimalus – piiratud – ei saa ette näha seadusandlike reforme, sest need sõltuvad liikmesriikide seadusandlike organite heast tahtest.
- (20) Valikuvõimalused 3a ja 3b: paljud liikmesriigid peaksid muutma oma õigusakte sõltuvalt konkreetsest probleemist.

5.4. Finants- ja majanduslik mõju³

- (21) 1. valikuvõimalus – ei kaasne otsest finantskoormust, ent ei vähene ka praegused kulud, mis on seotud Euroopa Inimõiguste Kohtu menetluste ja siseriiklike kaebuste, kohtuasjade uuesti läbivaatamiste ning kahtlustatavatele süütuse presumptsiooni rikkumise korral makstava rahalise hüvitisega.
- (22) 2. valikuvõimalus – õpikodade, koolituse ja parimate tavade jagamise kulud – välja arvatud suuniste koostamise kulud (ühekordne 47 520 euro suurune kulu) – on hinnangute kohaselt **iga süütuse presumptsiooni aspekti puhul alla 8 miljoni euro aastas**. Kui kasutada seda valikuvõimalust kõigi nelja aspekti puhul, siis tänu tugevale koostoimele üldkulud vähenevad.
- (23) Valikuvõimalus 3a – pikas perspektiivis peaks allpool hinnatud finantsmõju järkjärgult vähenema, sest õigust hakatakse rohkem austama ja sellega väheneb õiguskaitsevahendite kasutamine. Võivad tekkida kaitseadvokaatide, politsei ja kohtuametnike koolituskulud. Allpool esitatud hinnangulised kulud on toodud aasta kohta ja kõikides liikmesriikides kokku.
- (a) Süüle osutavate avalike seisukohtade puudumine – täiendava õiguskaitsevahendiga (kohtuasja uuesti läbivaatamine) seotud kulud on kõikides liikmesriikides, välja arvatud AT, FI, LT, PL ja SE, kokku 240 000 eurot. Teiste spetsiaalsete õiguskaitsevahenditega (kohtuniku taandamine, õigus kahju hüvitamisele) märkimisväärsed kulusid ei kaasne.
 - (b) Tõendamiskoormis lasub süüdistuse esitajal / kõrvaldamata kahtlus süüdiolikus tõlgendatakse süüdistatava kasuks – täiendava õiguskaitsevahendiga (kohtuasja uuesti läbivaatamine) seotud kulud on kõikides liikmesriikides, välja arvatud AT, FR ja UK, kokku 92 000–920 000 eurot.
 - (c) Õigus mitte anda iseenda vastu tunnistusi, sealhulgas õigus mitte teha koostööd ja õigus vaikida – kui täiendav õiguskaitsevahend on kohtuasja uuesti läbivaatamine (praegu kättesaadav vaid riikides AT, FI, FR ja HU), on kulud 98 000–980 000 eurot; kui täiendav õiguskaitsevahend on nimetatud õiguse rikkumisega saadud tõendite vastuvõetamatus kohtu jaoks, johtuvad kulud prokuratuuri tegevuse intensiivistumisest riikides BE, BG, CY, EE, ES, HR, IE, LT, LV, NL, PL, SE (hinnangute kohaselt 7 500–75 000 eurot).
 - (d) Õigus kohtuasja arutamisele isiklikul kohalviibimisel – täiendava õiguskaitsevahendiga (kohtuasja uuesti läbivaatamine) seotud kulud riikides BE, BG, HU ja LV on 523 000 eurot.
- (24) Valikuvõimalus 3b
- (a) Süüle osutavate avalike seisukohavõttude puudumine – sama mis valikuvõimaluse 3a puhul.
 - (b) Tõendamiskoormis lasub süüdistuse esitajal / kõrvaldamata kahtlus süüdiolikus tõlgendatakse süüdistatava kasuks – prokuratuuri tegevus intensiivistub liikmesriikides (BE, HR, FR, HU, IE, PT, ES, SE ja UK), kus tõendamiskoormist on võimalik praegu ümber pöörata (kuna sellised juhtumid

³ Seoses poliitikavalikutega 3a ja 3b lisandub täiendav hinnanguline kulu suuruses **1,3 miljonit eurot** aastas, mis on tingitud järelevalvesüsteemist, mida tuleb rakendada liikmesriikides selleks, et täita teatamiskohustusi ja koguda asjakohaseid andmeid.

koonduvad vaid valikuvõimaluse 3b alla). Tõenäolise stsenaariumi kohaselt on hinnangulised kulud 2,9 miljonit eurot.

- (c) Õigus mitte anda iseenda vastu tunnistusi, õigus mitte teha koostööd ja õigus vaikida – prokuratuuri tegevus intensiivistub liikmesriikides (BE, CY, UK, FI, FR, IE, LV, NL ja SE), kus see õigus ei ole absoluutne (valikuvõimaluse 3b alusel see süsteem kaotatakse). Tõenäolise stsenaariumi kohaselt on hinnangulised kulud 27 miljonit eurot.
- (d) Õigus viibida isiklikult kohtuasja arutamisel – kulud sisaldavad lisavahendeid politseile, et tagada kahtlustatava või süüdistatava kohaletoomine kohtulikule arutelule (olemasolevate õigusaktide alusel arutatakse kohtuasja ilma asjaomase isiku kohalviibimiseta) kõikides liikmesriikides, välja arvatud CY, IE ja DE. Kokkuhoid hõlmaks kõikide võimalike asja uuesti läbivaatamiste kulusid (kui kõik isikud peavad kohtulikul arutelul kohal viibima, ei ole vaja täiendavat õiguskaitsevahendit tagaselja toimuvate kohtulike arutelude jaoks). Kogukulu on hinnangute kohaselt 5,5–22 miljonit eurot.

6. VALIKUVÕIMALUSTE VÕRDLEMINE / EELISTATUD VALIKUVÕIMALUS

Eelistatud valikuvõimalus on **valikuvõimaluste 2, 3a ja 3b osade kombinatsioon**. Sellega järgitakse täielikult subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, kavandades iga süütuse presumptsiooni aspekti tarvis **ELi sekkumise diferentseeritud tasemel**, mis sõltub mitmest tegurist: i) mõju vastastikuse tunnustamise vahendite tõrgeteta toimimisele: erilist tähelepanu tuleks pöörata pigem nendele aspektidele, millega luuakse kodanikele konkreetseid ja käegakatsutavaid õigusi, kui kriminaalmenetlusõiguse üldistele põhimõtetele; ii) tugevam ELi sekkumine on vajalik aspektide puhul, mida liikmesriikide seadused ei kaitse piisavalt ja kus probleemid ulatuvad nende seaduste praktilisest kohaldamisest kaugemale, ning iii) tugevam ELi sekkumine on vajalik nende aspektide puhul, mille kohta ei leia Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast ühise kriminaalõiguse alalt piisavalt kõrget standardit.

- (25) **Süüle osutavate avalike seisukohavõttude puudumine** – valikuvõimalus 3a, ent ilma spetsiaalsete õiguskaitsevahenditeta, arvestades sellega, et õiguslik olukord on liikmesriikides vastuvõetav ning et see aspekt on vaid vähesel määral seotud Euroopa õigusruumi toimimisega.
- (26) **Tõendamiskoormis ja kõrvaldamata kahtlus süüdiolukus süüdistatava kasuks** – valikuvõimalus 3a, ent ilma spetsiaalse õiguskaitsevahendita, arvestades sellega, et liikmesriikide õigusaktides kaitstakse seda juba piisavalt.
- (27) **Õigus mitte anda iseenda vastu tunnistusi, õigus mitte teha koostööd ja õigus vaikida** – valikuvõimaluste 3a ja 3b kombinatsioon:
 - milles sätestatakse Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast tulenevad üldpõhimõtted ja kehtestatakse juhuks, kui peaks toimuma rikkumine, spetsiaalne õiguskaitsevahend – tõendite vastuvõetamatus (valikuvõimalus 3a);
 - millega lubatakse teha Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika kohaselt erand õigusest mitte teha koostööd (valikuvõimalus 3a);
 - millega ei lubata teha nende õiguste kasutamisest süüdistatava jaoks inkrimineerivaid järeldusi (valikuvõimalus 3b);
- (28) **Õigus viibida isiklikult kohtulikul arutelul** – valikuvõimalus 3a, sealhulgas spetsiaalse õiguskaitsevahendi (kohtuasja uuesti läbivaatamine) kehtestamine.

- (29) Horisontaalsed meetmed: rakendamist toetavad horisontaalsed meetmed **järelevalve, hindamise ja koolitamise** kohta (valikuvõimaluse 2 osad).

Võttes arvesse usaldusväärsete andmete vähesust, esitatakse olemasolevad näitajad esialgsete näitajatena. Meetmed mõjutavad erinevas ulatuses kõiki liikmesriike. Kõige tõenäolisema stsenaariumi kohaselt on eelistatud valikuvõimaluse kulud järgmised:

- süütuse presumptsiooni kahe esimese aspektiga ei teki mingeid kulusid (v.a koolitamise, hindamise ja järelevalve puhul);
- keeld teha vaikimise alusel järeldusi süüdistatava kahjuks: 9 liikmesriigi peale kokku 27 miljonit eurot aastas;
- selliste tõendite vastuvõetamatuse puhul, mille saamiseks on rikutud õigust mitte teha koostööd, on hinnangulised kulud 12 liikmesriigi peale kokku 7 500–75 000 eurot aastas.
- õiguse puhul viibida isiklikult kohtulikult arutelul on hinnangulised kulud 4 liikmesriigi peale kokku 523 000 eurot aastas;
- tulenevalt järelevalvesüsteemist ja liikmesriikide täidetavatest teatamiskohustustest on hinnangute kohaselt oodata lisakulusid suuruses 1,3 miljonit eurot aastas.

Kogukulud on liikmesriikides järgmised (miinimum/maksimum⁴): **AT** 305 164, **BE** 1 847 230/1 851 762, **BG** 126 521/126 985, **HR** 127 099/128 386, **CY** 266 173/267 655, **CZ** 158 698, **EE** 56 703/56 983, **FI** 640 664, **FR** 8 783 153, **DE** 6 630 288, **EL** 190 790, **HU** 231 851, **IE** 590 601/592 155, **IT** 480 388, **LV** 281 997, **LT** 93 657/94 047, **LX** 207 765/208 203, **MT** 82 850, **NL** 6 590 604/6 599 749, **PL** 373 953/382 782, **PT** 226 718, **RO** 144 338, **SK** 961 808, **SI** 133 248, **ES** 643 779/668 089, **SE** 1 589 620/1 591 443, **UK** 9 664 550/9 678 626.

7. JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

Eelistatud valikuvõimalusega luuakse liikmesriikidele vaid võrdlemisi piiratud arv kohustusi (mis kajastavad paljudes liikmesriikides teataval määral olemasolevat Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning põhiseaduslikke ja õiguslikke kohustusi). Eeldatakse, et 18 kuu pikkuse tähtaja korral jääb piisavalt aega, et liikmesriigid jõuaksid teha oma seadustes ja tavades vajalikud muudatused.

Direktiivis sätestatakse, et liikmesriigid peaksid teatama seadusandlike ja mitteseadusandlike meetmete tõhusast rakendamisest. Liikmesriike tuleks julgustada koguma seda protsessi toetavaid asjakohaseid andmeid, sest praegu valitseb usaldusväärsete andmete puudus.

Komisjon nägi ette, et 3–5 aasta jooksul pärast õigusakti rakendamist tuleks korraldada spetsiaalne empiiriline uuring rõhuasetusega andmete kogumisel,⁵ et saada ettepaneku tõhususe kohta põhjalik kvantitatiivne ja kvalitatiivne ülevaade. Seni kättesaadavate vahendite kasutamisega võrreldes aitaks kogutav teave komisjonil anda usaldusväärsema hinnangu õigusakti tegeliku järgimise kohta liikmesriikides.

⁴ Kõiki liikmesriike maksimum-/miinimumkulud ei puuduta, sest teatavad meetmed, mis neil juba kehtestatud on, neid ei mõjuta.

⁵ ELT C 295, 4.12.2009, lk 1.